

RIKSDAGENS PROTOKOLL.

1939.

Första kammaren.

Nr 21.

Lördagen den 25 november.

Kammaren sammanträdde kl. 4 e. m.; och dess förhandlingar leddes av herr förste vice talmannen.

Justerades protokollen för den 18 och den 21 innevarande månad.

Anmälades och godkändes första särskilda utskottets förslag till riksdagens skrivelser till Konungen:

nr 65, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag med vissa bestämmelser rörande reglering av den inhemska prisbildningen (prisregleringslag);

nr 66, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående överföring på staten av vissa krigsrisker vid import m. m.;

nr 67, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående rätt till återköp av varor för statens reservförråd m. m.;

nr 68, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående ytterligare förlängd giltighet av gällande indelning för taxering till statlig inkomst- och förmögenhetsskatt samt kommunalskatt av samtliga orter i riket med avseende å levnadskostnadernas höjd; samt

nr 69, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående bemyndigande att träffa vissa avtal rörande produktion av sulfitsprit m. m., jämte i ämnet väckta motioner.

Föredrogos och hänvisades till första särskilda utskottet Kungl. Maj:ts propositioner:

nr 80, med förslag till förordning om skatt å kaffe; och

nr 81, med förslag till förordning om skatt å läskedrycker, m. m.

Föredrogos och hänvisades till första särskilda utskottet nedannämnda motioner:

nr 30, av herr *Nordenson*, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till anläggande av tackjärnverk i Norrbotten; och

nr 31, av herr *Holmström*, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till förordning om värnskatt, m. m.

Avgåvos och bordlades nedannämnda motioner:

nr 32, av herr *Lindhagen*, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 79, såvitt angår anslag till understöd åt verksamhet för villkorligt dömda och för frigivna fångar m. fl.;

Första kammarens protokoll vid urtima riksdagen 1939. Nr 21.

nr 33, av herr *Herlitz* m. fl., i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående åtgärder för begränsning av statsutgifterna under budgetåret 1939/40 m. m.; och

nr 34, av herr *Mannerskantz* m. fl., i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till förordning om värns katt, m. m.

Interpellation ang. förebyggande av oordningar vid värnpliktigas inryckning m. m.

Herr **Bergman** erhöi på begäran ordet och yttrade: Herr talman, mina herrar! Vid åtskilliga tillfällen under denna höst ha ledsamma fall av oordningar inträffat i samband med inryckning av till militär tjänstgöring inkallade och nu senast vid besök i hamn av flottister. Det är ingalunda min avsikt att uttala någon mening angående var ansvaret ligger för sistnämnda oordning. Det är klart att från ömse sidor påståenden gjorts som måste anses som ansvarlösa överord, då det t. ex. å ena sidan har uppgivits att samtliga de i affären vid Nynäshamn inblandade flottisterna skulle varit berusade, å andra sidan att samtliga varit fullt nyktra. Av dessa påståenden måste ovillkorligen åtminstone ett vara ovederhäftigt, kanske bägge två. Verkliga förhållandet får ju klargöras genom den pågående utredningen. Men en sak synes vara självklar: att tillgången till förtäring av alkoholhaltiga drycker vid sådana tillfällen är en faktor som kan innebära fara för dylika uppträden.

När världskriget 1914 utbröt, sände dåvarande svenske civilministern endast ett par dagar efter krigsutbrottet telegram till samtliga Konungens Befallningshavande i riket med uppmaning att taga i övervägande huruvida ej — inför de truppsammandragningar för neutralitetsvakt som då föranstaltades — provisoriska förbud mot försäljning av starka drycker eller andra verksamma restriktioner borde förordnas på de platser där och vid de tider då oordningar annars kunde tänkas uppkomma. Så vitt mig är bekant vidtogos också nästan över allt dylika försiktighetsåtgärder med gott resultat.

Med hänsyn till vad som gång på gång meddelats i pressen om oordningar av berörda slag anhåller jag om kammarens tillstånd att till statsrådet och chefen för socialdepartementet få rikta följande frågor:

1) Har regeringen vidtagit några åtgärder av analog art med dem som företogs 1914 och senare under världskrigsåren i här berörda avseende?

2) Vilka åtgärder har regeringen för avsikt att hädanefter vidtaga i syfte att förhindra upprepning av dylika oordningar?

På gjord proposition medgav kammaren, att ifrågavarande spörsmål finge framställas.

Anmäldes och bordlades

första särskilda utskottets utlåtanden:

nr 52, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till tilläggsstat I till riksstaten för budgetåret 1939/40, i vad propositionen avser anslag till statlig krigsförsäkring;

nr 53, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående ställande av statlig garanti för täckande av vissa kostnader för vedproduktionen m. m. jämte i ämnet väckta motioner;

nr 54, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående anvisande å tilläggsstat I till riksstaten för budgetåret 1939/40 av vissa ytterligare anslagsmedel;

nr 55, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående anvisande av medel för anordnande av skyddsrum i Stockholms slott; och

nr 56, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag angående rätt för Konungen att i vissa fall meddela särskilda bestämmelser om bankaktiebolags kassareserv; samt

andra särskilda utskottets utlåtande nr 28, i anledning av dels Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om utbetalande av krigsriskersättning till sjömän, dels ock i ämnet väckta motioner.

Justerades protokollsutdrag för denna dag, varefter kammarens sammanträde avslutades kl. 4.10 e. m.

In fidem
G. H. Berggren.
